

يادى شەھيدى سەرکردە "سەعدى گچە"

شەيرزاد هەينى - سويد

heinisherzad@hotmail.com

لەوهتى كاڭ كاروان عومەر كاكەسۇرى نوسەرم ناسىيە، بە تلۇن جاروبار قىسىم دەكەين، پرسىيار لە دوا پرۇژەنى نوسىيەن رۆزىانەي منالىيە كەى دەكەم. ئەويش ھەر دەلىٽ و خەرىكىم و دەنۈسىم، رۆزىانەي سەيداودو ھەفتاكانى منالىيە زۆرى لەبارە، ھەر دەنۈسىم و زۆرتىم بەبىر دىيەتىدە. بۇ نۇنە لەم بەشەدا، باس لە سەرکردەو پېشىمەرگەيە كى ئازام ھەلبىزاردۇو، لە سەيداودا ناوىك و كەسىك و پېشىمەرگەيەك ھەبۇو، ناوى سەعدى گچە بۇو، زۇو شەھيد بۇو. ناوى ئەم ھەيلەرنە دەنۈسىم بەللىٽ ناوى ئەم ھەيدى ھەنە، كەم و زۆر بەندبۇوە بە شارە، بەو گەرەكە. ئەم، كە لە گوندىيە كى دەشتى ھەولىپ ھاتە ئەم گەرەكە، ھاتە سەيداودا زۇو چوبۇھ ناو رىزەكانى حىزبائىتى، ھەفتانە جەمەدانىيە خاۋىيەنە كەى لەسەرى دەئالاندۇ ھەر بە جلوپەرگى كرييکارىيەوە، بە دەستى بە ئازىيەتى رۆزىانەي كارەوە، بە شانى بە قۇورەدەو بە دىلسۆزى دەچووھ كۆپۈنەوە. لە پارە كەمە كەى رۆزىانەي ئابۇونە دەداو شانا زى پېتە دەھات. زۇو كارى حىزبائىتى كرد. زۇو لە رەوشتنى توندى وەستاو خاونەن كارەكان بىزازىبۇو. زۇو لە عەسکەرى فىرارى كرد، زانى تاقە بەرناમە و كۆشش بۇ رىزگارى لەو ھەمۇ كۆت و چەسەنەوانە شۆرشه، بۆيە زۇو بۇوە پېشىمەرگە. ھەر لە پېشىمەرگايەتىش زۇو ناوى بە ئازايەتى و پابەندبۇونى بە فەرمانە كانى حىزب و سەنگەرەكان لەھەمۇ پارچەيە كى گپو شەپى گەرمى ئەم شۆرشه لى بەدياركەوت.

شەھيدى سەرکردە سەعدى گچە، پاش رىيەكتىنامە كەى ئازارى ۱۹۷۰ وەك سەرلەقىكى بەناوو كادىيەكى بە توانا و خويىندەوارىيەكى چاڭ، وريياو ئاگادارو هوشىيار لە شتەكان ھاتەوە. كە شەرەكە دووبارە ھەلگىرسايەوە ئەم وەك سەرکردەيەك، بە وزەيەكى ترو بە پلەيەكى ديارتى بەشداربۇو. لە شاخە سەختە كانى شىشارو ماڭىك و بىرەمكەدا، ئازايەتى و سەرکردايەتى بىي وينەو تازەي لە شۆرشا نواند. بەرگرى و راودەستان لەررووى تۆپبارانى چەپ بۆمبارانى لېزمە ئاسا لەو فيرىبۇون. شەپى بەردىي و شەپى بەردىي و خۇراڭرى زۆر بەرنامە يەكەمى ئەم بۇوە لەو شەرەنەدا. ئەم رۆزىانەي من لە بەغدا خويىندەكاربۇوم، ئەم لە بەغدا دوورخابۇرە، لە گەرەكىيە جوانى پايتەختا جىيگاييان بۇ دياركەدبۇو، چەندجار ئىيوارانى ھەينى دەچووە خزمەتى، كە پرسىيارم كرد، چۈنى و ژيانى ئىرەت چۈنە.

. ؟؟ .

لە وەلامدا، بە سۆزەوە، بە دلنىيائىيەوە وەتى:

لە گوندى كەسەنەزانى پشت ھەولىپ بکۈزۈيم، لە ژيانى رازاودە خۆشى ئىرە خۆشتەو شەرىفتە. زۆرى نەخايىاند، بۇ ھەلگىرسانەوە دووبارە نۇرۇنكىردنەوەي شۆرش رووى لە شاخەكان و گوندەكانى خۆشناوەتى كرددەوە. ئەم ماوە كورتەيە لە ناو ئەم شۆرشه تازەيەدا، وەك بەرپرسىيەكى عەسکەرى و ناوىكى پاڭ و بىي گومان، باودەپېتىراو لە لايەن جەماوەرەو

هه موو لاینه کانی ئهو کاتى گورهپانه که و ململانیکه جىگمو هزرى دياربورو. ئهو به ماوهىه کى كورت و به چمند شەرى نەبەردا نەوانى برو با خەلکى بى ئومىدى كورستان بىئنېتەوە، كەوا شۆرش بەردەوامەو خەبات و حزبايەتى مەوداو بەرنامەو کارى نويى گرتىتە بەرۇ ھيوا ھماوه.

تا ئهو رۆزەي لە رۆزى ٨ / ئى مارتى ١٩٨٧ لە گوندى " دەشتىيۇ " ئى ناوجەي قەلاڭزە لەگەل دەستەيەكى ئازاي پىشىمەرگەدا دووچارى چەندىن فرۆكەو ھېرىشىيکى گەورە سوپاى پر چەكى حکومەت ھاتن و لە شەرىيکى بى وينەو خويىنا ويىدا، شەھيد بورو.

لەو شەرەدا، بە دەستەيەكى ژمارە كەم و بە چەكى زۆر سادە، داستانى " دەشتىيۇ " ئى قارەمانيان بە خويىنى خۆى و (١٢) پىشىمەرگە تۆماركەد. تەرمە كانيان كەوتە دەستى حکومەت و جەماوەرى نەبەردى شارى قەلاڭزە سەركەش لە رىپىوانىكى مەردا نەموويان لە گورستانەكەيان بە شكۇوه ناشت.

ئەوهى پىويىستە ئاماژەي پى بدرىت، شەھيدى سەركەد " سەعدى گچكە " بىجىگە لەھەبى لە شۆرشى نوى و لەناو رىزەكانى بزوتنەوهى سۆشىالىستى كورستان دەورى كارىگەرى ھەبۇو، ئهو زۇو رەچاوى سەركەدو لىيەتۈوبىلى دەكرا. لەھەموو كاروان و بۆچۈن و هزرى تازەدا پىشەنگ بۇو. وەك كەسايەتى، پياوېكى بەریزۇ گران و ھېيمىن بۇو، لەناو توپىزەكانى كۆمەلدا، لە گەل روشنبىران و كەسانى روشنىفکرا، ھاوشان و ھاوبىر بۇو. هزرى پىشكەوتتخوازى ھەبۇو. زۇو لە ناودرۆك و نھېيىنەكان حالى دەبۇو، لە را دەربىرینا دوودل و ترساۋ نەبۇو. پىشىبىنى بۆ رووداوه كان ھەبۇو. قىسە خۇش و خۇش مەجلىس و دۆست و ھەقالى زۆرى ھەبۇو. ھەر زۇو، كە لە رىزەكانى دەشتى ھەولىز، وەك پىشىمەرگەو سەردەستەو سەرلىق تا گەيشتە ئامير بەتالىيون دەنگ و بىرۇ راي تايىبەتى ھەبۇو و پرسى پىيەدەكرا. ئەوانى بە پلهى حزبى و پىشىمەرگايەتى لەو پايىدەارتىبۇون، زۇو پرسىياريان لە ھەموو مەسەلەكان لىيەدەكەد، زۆريش حىسابىيان بۆ بۆچۈونەكانى دەركەد.

تا ئهو رۆزەي ئەستىرەي خەبات و ئازايەتى كادرو سەركەد سەعدى گچكە لە مەيدانى كوردايەتى كۆزايەوه، ئهو پىشەنگ و ئازايانە كارى كرد، بەداخەوه كە زۇو شەھيد بۇو. ! ئەگەرنا بەرنا مەدەنگەرە كاروانە كەمى زۆر شكۇدارتر دەبۇو. تا كاروانە كەمى لەو رۆزەوە ھەر لەو دەقەرە قارەمانەدا لە رۆزانى راپەرينى ئادارى ١٩٩١ بە ئاكامى سەركەوت ئەيشت و پىشىمەرگەكانى ئەو دلسۈزانى ئەو لەسەر گۆزى ئەوان بەرەو ھاوكارى و ھاوسەنگەرى راپەرينى جەماوەرى كورستان دابەزىن.

* بۆ "كورستان نىت" و رۆزنامەي " ئالاي ئازادى " لە سلىمانى نوسراوه.